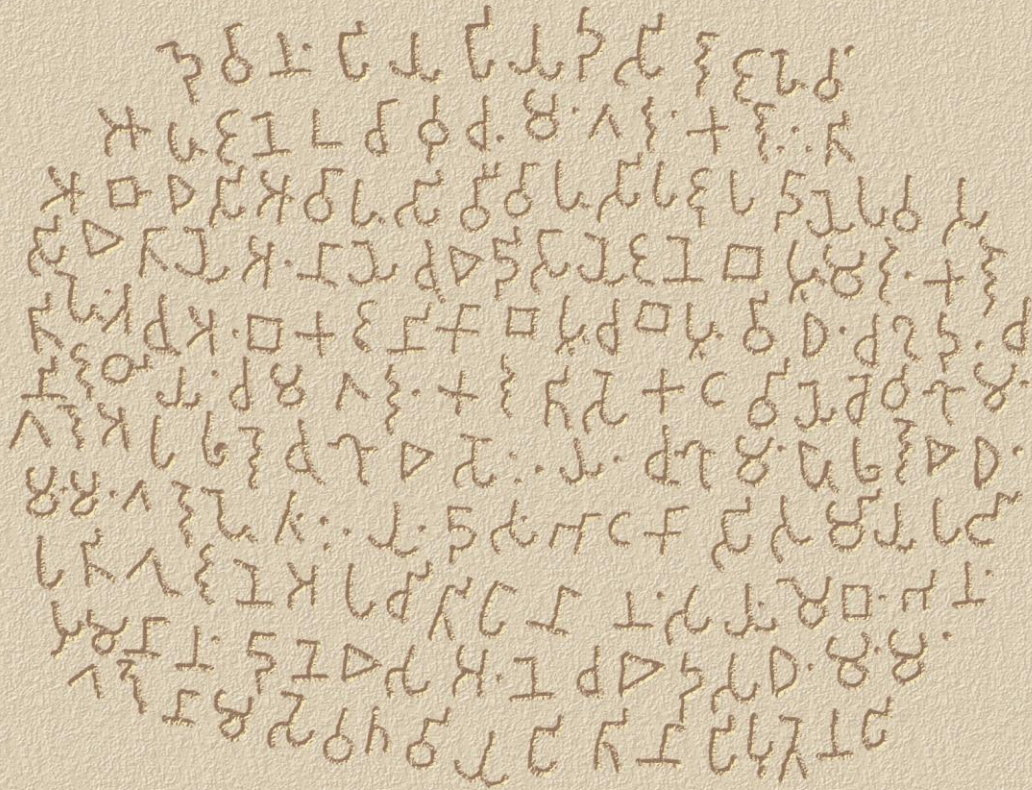


University of Mumbai
DEPARTMENT OF PALI



S Y L L A B U S
 FOR ONE YEAR
 CERTIFICATE AND DIPLOMA COURSES
 IN
PALI



UNIVERSITY OF MUMBAI

DEPARTMENT OF PALI

SYLLABUS

FOR

CERTIFICATE

&

DIPLOMA COURSES

IN

PALI

पाली भाषेतील

प्रमाणपत्र

आणि

पदविका यांचा

अभ्यासक्रम

॥ तुम्हेहि किञ्चं आतप्यं । अक्खातारो तथागतो ॥

INDEX

SR.NO.	NAME OF THE COURSE	PAGE NO.
01	WELCOME TO THE PALI FAMILY	04
02	ONE YEAR CERTIFICATE COURSE IN 'PALI LANGUAGE AND LITERATURE' एक वर्षीय प्रमाणपत्र टीयासक्रम 'पाली भाषा आणि साहित्य'	05 06
03	ONE YEAR CERTIFICATE COURSE IN 'PALI LANGUAGE AND BUDDHIST CULTURE' एक वर्षीय प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम 'पाली भाषा आणि बौद्ध संस्कृति'	07 08
04	ONE YEAR CERTIFICATE COURSE IN 'PALI LANGUAGE AND THE TEACHINGS OF THE BUDDHA' एक वर्षीय प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम 'पाली भाषा आणि बुद्धाची शिकवण'	09 10
05	ONE YEAR DIPLOMA COURSE IN 'PALI AND BUDDHIST STUDIES' एक वर्षीय पदविका अभ्यासक्रम 'पाली भाषा आणि बौद्ध अध्ययन'	11 12
06	ONE YEAR DIPLOMA COURSE IN 'PALI LANGUAGE AND BUDDHIST ART' एक वर्षीय पदविका अभ्यासक्रम 'पाली भाषा आणि बौद्ध कला'	13 14
07	ONE YEAR DIPLOMA COURSE IN 'PARIYATTI AND PATIPATTI' एक वर्षीय पदविका अभ्यासक्रम 'परियत्ति आणि पटिपत्ति'	15 16
08	ONE YEAR ADVANCE DIPLOMA COURSE IN 'BUDDHISTIC STUDIES AND VIPASSANA THEORY & PRACTICE' एक वर्षीय प्रगत पदविका अभ्यासक्रम 'बौद्ध अध्ययन आणि विपरसना'	17 18

WELCOME TO PALI FAMILY!!!!

If you are reading this- then we are aware that you know “Pāli is one of the oldest languages of India and has *Buddhavacana* in it. You also know that ‘to walk on the path of *dhamma* you should learn Pāli””.

But do you know?

- ✦ Pāli is the international language far widely studied all over the world and is one of the original sources of Buddhist Studies?
- ✦ Pāli is the unique source of knowledge of ancient Indian- social, political, economic, religious and philosophical history of India?
- ✦ Pāli is studied not only by Buddhist for *dhamma* but also by scholars to find principles of management, psychological solutions, economic theories, medical treatments, law and administrative policies, political and environmental sustainability, scientific problems, astrophysics and of course as the living path to come out of suffering?
- ✦ Pāli has the key to the unreveal artistic treasure buried or found inside Stupas or archaeological sites like- sculptures, coins, pottery, paintings, inscriptions and so on. Architecture still not identified can be done with the help of Pāli literature and has the potential to decipher the script and story of sculptures if you can understand the language of rock!
- ✦ Who are you, why you are so unhappy, why you like or hate somebody? Why you are going to die? Why you are born as a male or female? Is there a rebirth? Do ghosts or gods exist?, such and similar unanswered questions of yours...

If you know all the answers to the above questions, then Pali don't have anything to offer, but if you don't know answers to any of the above questions- then.....

You have to become the official member of the Pāli Family. Register yourself to any of the courses in Pāli offered by the Department of Pāli, University of Mumbai and join the changing still increasing stream of student of Pāli to know answers to any of the above questions.

bhavatu sabba mangalam

**ONE YEAR CERTIFICATE COURSE IN
'PALI LANGUAGE AND LITERATURE'**

Preamble: Pāli language is one of the earliest languages of India, The teachings of Buddha or Buddhavacana is in this language only. Whatever is spoken and written by great scholars on Buddhavacana for 2600 years is also collected through years and is known as Pāli literature.

With the loss of Buddhism from India, we lost Buddha, His teachings along with the Language and Literature. So Pāli feels new to us now.

This course is designed to introduce the language in which Buddha spoke and what he spoke about the Dhamma- that is the Pāli Literature.

Eligibility :- S.S.C. Pass /H.S.C. Pass

Duration of the Course:- One Academic Year

Fee Structure :- 1] Rs. 1000/- Tuition Fees 2] Rs. 40/- Certificate Registration fees
3] Rs. 550/- Exam fees

Timing of Course: - Saturday: 02.30 p.m. to 06.30 p.m. Sunday: 02.30 p.m. to 06.30 p.m.

Examination Pattern: 80 Marks Theory + 20 Marks Assignment

PAPER - I PALI LITERATURE

PAPER - II PALI GRAMMAR

Minimum Marks required for passing the Examination: 40% Marks in each Paper individually.

SYLLABUS : 'PALI LANGUAGE AND LITERATURE'

PAPER-I PALI LITERATURE	PAPER-II PALI GRAMMAR
UNIT - I : INTRODUCTION TO PALI LANGUAGE - PALI ORIGINS AND DEVELOPMENT OF PALI - ADVANTAGES OF LEARNING PALI	UNIT - I : TRANSLITERATION - ROMAN TO DEVANAGARI - DEVANAGARI TO ROMAN
UNIT - II : SIX BUDDHIST COUNCILS	UNIT - II : ALPHABETS AND NUMBERS
UNIT - III : INTRODUCTION TO PALI CANONICAL LITERATURE	UNIT - III : DECELENSION OF NOUNS AND PRONOUNS, CONJUGATION OF VERBS
UNIT - IV : LIFE OF BUDDHA-AS IT APPEARS IN THE NIDANAKATHA - DURE , SANTIKE, AVIDURE NIDANA	UNIT - IV : GERUND, INFINITIVES AND PARTICIPLES
UNIT - V : INTRODUCTION TO PALI NON-CANONICAL PALI LITERATURE	UNIT - V : TRANSLATION AND COMPREHENSION

Attendance at the Lecture is Compulsory. Study Material will be provided by Department of Pāli.

एक वर्षीय प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम

‘पाली भाषा आणि साहित्य’

प्रस्तावना: पाली भाषा ही भारतातील सर्वात प्राचीन भाषांपैकी एक असून तथागत बुद्धाची शिकवण अर्थात बुद्धवचन ह्याच भाषेत आहेत. बुद्धवचन आणि २५०० वर्षे ज्या कुणी शोर भिक्खु, भिक्खुनि आणि विचारवंतांनी बुद्धवचनांवर आपले विचार पाली भाषेत मांडले त्या समग्र ज्ञान भांडाराला “पाली साहित्य” म्हणतात.

भारतात बुद्धाचा धम्म नाहीसा झाल्यामुळे पाली भाषा आणि त्यातील साहित्य देखील भारतातुन नाहीसे झाले, म्हणून आपली भाषा असतांना देखील पाली आपल्याला अनोळखी वाटते.

‘पाली भाषा आणि साहित्य’ हा अभ्यासक्रम पाली भाषेची आणि साहित्याची ओळख करून देण्यासाठी केला आहे.

अभ्यासक्रम पात्रता: एस.एस.सी. किंवा एच.एच.सी. पास

अभ्यासक्रम कालावधी: एक शैक्षणिक वर्ष

अभ्यासक्रम शुल्क: १. अध्यापन शुल्क रू.१०००/- २. अभ्यासक्रम नोंदणी शुल्क रू.४०/-
३. परीक्षा शुल्क रू.५६०/-

अभ्यासक्रम वेळापत्रक: शनिवार संध्या. ०२.३०ते ६.३० रविवार संध्या. ०२.३०ते ६.३०

परीक्षास्वरूप: ८० गुणलेखी + २० गुण स्वाध्याय

पेपर १: पाली साहित्य

पेपर २: पाली व्याकरण

पास होण्यासाठी किमान ४० टक्के गुण स्वतंत्रपणे दोन्ही मध्ये मिळविणे आवश्यक

अभ्यासक्रम : ‘पाली भाषा आणि साहित्य’

पेपर १: पाली भाषा

पेपर २: पाली व्याकरण

घटक १: भाषेची ओळख

- उगम आणि विकास
- भाषा शिकण्याचे महत्व

घटक १: लिप्यांतर

- रोमन ते देवनागरी
- देवनागरी त रोमन

घटक २: सहा बौद्ध संज्ञिती

घटक २: वर्ण माला आणि संख्या

घटक ३: तिपिटक साहित्याची ओळख

घटक ३: नाम, सर्वनाम, विभक्ती, क्रियापदे

घटक ४: निदानकथे मधुन बुद्ध जीवन

- दूरे निदान, सन्निके निदान, अविदूरे निदान

घटक ४: अव्यये आणि कृदंत

घटक ५: तिपिटकेतर साहित्याची ओळख

घटक ५: भाषांतर आणि उतारे

वर्गात उपस्थिती अनिवार्य आहे. अभ्यासक्रम साहित्य विभागाद्वारे पुरविले जाईल.

**ONE YEAR CERTIFICATE COURSE IN
'PALI LANGUAGE AND BUDDHIST CULTURE'**

Preamble: Pāli language contains all the Teachings of the Buddha. Ancient India is predominantly called Buddhist India. Unfortunately the Buddhist culture which was prevalent in India was lost with the loss of Buddhism from India. With the revival of Buddhism in India, there is a great need for the understanding of Buddhism from cultural point of view.

This course aims to re-introduce the rich and varied Buddhist culture prevalent in ancient India still preserved in the Pāli language and literature.

Eligibility :- S.S.C. Pass /H.S.C. Pass

Duration of the Course:- One Academic Year

Fee Structure :- 1] Rs. 1500/- Tuition Fees 2] Rs. 50/- Certificate Registration fees
3] Rs. 560/- Exam fees

Timing of Course: - Tuesday: 06.00 p.m. to 08.00 p.m. Sunday: 04.30 p.m.to 06.30 p.m.

Examination Pattern: 80 Marks Theory + 20 Marks Assignment

PAPER - I PALI LANGUAGE

PAPER - II BUDDHIST CULTURE

Minimum Marks required for passing the Examination: 40% Marks in each Paper individually.

SYLLABUS : 'PALI LANGUAGE AND BUDDHIST CULTURE'

PAPER-I PALI LANGUAGE	PAPER-II BUDDHIST CULTURE
UNIT - I : BUDDHA DHAMMA AND SANGHA VANDANA AND ITS MEANING	UNIT - I : PILGRIMAGE - DHAMMA YATRA AND ITS IMPORTANCE - PLACES ASSOCIATED WITH THE LIFE OF BUDDHA
UNIT - II : SUTTAS AND ITS MEANING DEPICTING - DANA [CIVARA AND SANGHA DANA] - SILA - BHAVANA	UNIT - II : BUDDHIST ART AND ARCHITECTURE - SYMBOLISM.STUPA, CETIYAGRAHA & VIHARA - PAINTING AND SCULPTURE
UNIT - III : FESTIVALS AND CEREMONIES - POORNIMA AND ITS IMPORTANT - PUJA-S – DHATU, BODHI, PUPPHA, CETIYA & BUDDHA PUJA	UNIT - III : BHIKKHUS AND ITS ROLE IN BUDDHISM - SAMNERA SIKKHA, PABAJJA & UPASAMPADA - BHIKKHUNI SANGHA, VASSAVASA
UNIT - IV : VINAYA [RULES] REGARDING ETIQUETES AND MANNERS - BHIKKHU - UPASAKA	UNIT - IV : SAMATHA AND VIPASSANA - SILA, SAMADHI, PANNA - PARIYATTI, PATIPATTI AND PATIVEDHANA

Attendance at the Lecture is Compulsory. Study Material will be provided by Department of Pāli.

एक वर्षीय प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम

‘पाली भाषा आणि बौद्ध संस्कृती’

प्रस्तावना: पाली भाषेतच बुद्धाची शिकवण आहे. प्राचीन भारताला बौद्ध भारत म्हणतात. बौद्ध संस्कृती भारतात रूजली आणि भारतातुनच जगभर पसरली. दुर्दैवाने जेव्हा बाराव्या शतकात भारतातुन बुद्धाचा धम्म नाहीसा झाला तेव्हा पासुन हळुहळु बौद्ध संस्कृती देखील लयाला गेली. परंतु आता बुद्धधम्माचे पुनरुज्जीवन होत असतांना बौद्ध संस्कृति माहीत असणे फार गरजेचे आहे. पालीभाषेत सांभाळुन ठेवलेली प्राचीन बौद्ध संस्कृती जाणुन ती पुन्हा रूजविणे आता काळाची गरज आहे.

‘पाली भाषा आणि बौद्ध संस्कृती’ हा एकवर्षीय अभ्यासक्रम हीच गरजपूर्ण करण्यासाठी आणि बौद्ध संस्कृती सुध्दा पुनरुज्जीत करण्यासाठी बनविण्यात आला आहे.

अभ्यासक्रम पात्रता: एस.एस.सी. किंवा एच.एच.सी. पास

अभ्यासक्रम कालावधी: एक शैक्षणिक वर्ष

अभ्यासक्रम शुल्क: १. अध्यापन शुल्क रू.१५००/- २. अभ्यासक्रम नोंदणी शुल्क रू.५०/-

३. परीक्षा शुल्क रू.५६०/-

अभ्यासक्रम वेळापत्रक: मंगळवार संध्या. ०६.००ते ०८.०० रविवार संध्या. ०४.३०ते ०६.३०

परीक्षास्वरूप: ८० गुणलेखी + २० गुण स्वाध्याय

पेपर १: पाली भाषा

पेपर २: बौद्ध संस्कृती

पास होण्यासाठी किमान ४० टक्के गुण स्वतंत्रपणे दोन्ही मध्ये मिळविणे आवश्यक

अभ्यासक्रम : ‘पालीभाषा आणि बौद्ध संस्कृती’

पेपर १ : पालीभाषा

पेपर २ : बौद्ध संस्कृती

घटक १: बुद्ध, धम्म, सङ्घ वंदना आणि त्याचा अर्थ

घटक १: तिर्थयात्रा

- धम्म यात्रा आणि तिचे महत्व
- बुद्धांच्या जीवनातील महत्वाची स्थळे

घटक २: सुत्त आणि अर्थ

- दान, सील, भावना
- या शब्दांचा अर्थ आणि त्यावरील निवडक सुत्त

घटक २: बौद्ध कला आणि स्थापत्य

- रूपके आणि त्यांचा अर्थ, स्तूप, चेतियघर आणि विहार
- चित्रकला आणि शिल्पकला

घटक ३: सण आणि उत्सव

- पौर्णिमा आणि त्याचे महत्व
- पुजा : धातु पुजा, बोधीपुजा, पुष्प पुजा, चेतिय पुजा, बुद्ध पुजा

घटक ३: भिक्खु आणि धम्मातील त्यांची भुमिका

- सामणेसिक्खा, पबज्जा आणि उपसंपदा
- भिक्खुनिसंघ, वस्सावास

घटक ४: आचरण आणि वागणुकीसंबंधीचे विनय (नियम)

- भिक्खु
- उपासक

घटक ४: समथ आणि विपस्सना

- सील, समाधि आणि पञ्जा
- परियत्ती, पटिपत्ती, पटिवेदन.

वर्गात उपस्थिती अनिवार्य आहे. अभ्यासक्रम साहित्य विभागाद्वारे पुरविले जाईल.

**ONE YEAR CERTIFICATE COURSE IN
'PALI LANGUAGE AND THE TEACHINGS OF THE BUDDHA'**

Preamble: Pāli is one of the ancient languages of India, still internationally known today as it contains the Teachings of the Buddha. To know the Teachings of the Buddha in its original form one has to be familiar with the language. This one year certificate course introduces the students the Teachings of the Buddha in its original words in the Pāli Language. It has been observed that though the Teachings of the Buddha are re-introduced in India with the revival of Buddhism, the teaching of Buddha is learned in translation. The Course plans to teach the 'Buddhavacana' as in Pāli language only.

Eligibility :- S.S.C. Pass /H.S.C. Pass

Duration of the Course:- One Academic Year

Fee Structure :- 1] Rs. 1500/- Tuition Fees 2] Rs. 50/- Certificate Registration fees
3] Rs. 550/- Exam fees

Timing of Course: - Tuesday: 06.00 p.m. to 08.00 p.m. Sunday: 04.30 p.m.to 06.30 p.m.

Examination Pattern: [80 Marks Theory + 20 Marks Assignment]

PAPER - I PALI LANGUAGE AND LITERATURE

PAPER - II TEACHINGS OF THE BUDDHA IN PALI

Minimum Marks required for passing the Examination: 40% Marks in each Paper individually.

SYLLABUS : 'PALI LANGUAGE AND THE TEACHING OF THE BUDDHA'

PAPER-I PALI LANGUAGE AND LITERATURE

**PAPER-II TEACHING OF THE BUDDHA
IN PALI**

UNIT - I : INTRODUCTION TO PALI LANGUAGE
- RECITATION OF SUTTAS
- BUDDHA, DHAMMA AND SANGHAVANDANA

UNIT - I : MAJJHIMA PATIPADA
- CATTARI ARIYA SACCANI
- ARIYA ATTHANGIKO MAGGO
- PATICCASAMUPPADA, TILAKKHANA

UNIT - II : INTRODUCTION TO PALI LITERATURE
- CANONICAL
- NON CANONICAL

UNIT - II : SILA, SAMADHI AND PANNA
- PANCA SILA, ATTHA SILA AND DASA SILA
- SAMATHA, SAMADHI AND JHANAS
- IMPORTANCE OF VEDANA

UNIT - III : LIFE OF BUDDHA AS IN NIDANA KATHA

UNIT - III : CITTA AND CETASIKA
- RAGA AND DANA
- DOSA AND METTA
- MOHA AND PANNA

UNIT - IV : LIFE OF BODHISATTA AS IN JATAKA
ATTHAKATHA

UNIT - IV : KAMMA AND VIPAKA
- KAYA, VACA AND MANO KAMMA
- KUSALA, AKUSALA & ABYAKATA KAMMA

Attendance at the Lecture is Compulsory. Study Material will be provided by Department of Pāli.

एक वर्षीय अभ्यासक्रम

‘पाली भाषा आणि बुद्धाची शिकवण’

प्रस्तावना: बुद्धाची शिकवण पाली भाषेत असल्यामुळे पाली भाषा शिकण्या शिवाय गत्यंतर नाही. बुद्ध वचनांची ओळख करून त्याचा अर्थ समजण्या इतपत पालीचे ज्ञान असावे असा उद्देश्य ठेवून हा अभ्यासक्रम आखला आहे. भारतामध्ये बुद्धाचा धम्म पुनरुज्जीवित होत असतांना धम्माची शिकवण भाषांतरीत पुस्तकांमधून न होता मुळ पालीभाषेत घेता यावी ह्या साठी हा अभ्यासक्रम आहे.

अभ्यासक्रम पात्रता: एस.एस.सी. किंवा एच.एच.सी. पास

अभ्यासक्रम कालावधी: एक शैक्षणिक वर्ष

अभ्यासक्रम शुल्क : १. अध्यापन शुल्क रू. १५००/- २. अभ्यासक्रम नोंदणी शुल्क रू.५०/-
३. परीक्षा शुल्क रू. ५६०/-

अभ्यासक्रम वेळापत्रक: मंगळवार संध्या. ०६.००ते ०८.०० रविवार संध्या. ०४.३०ते ०६.३०

परीक्षास्वरूप: ८० गुणलेखी. + २० गुण स्वाध्याय

पेपर १: पाली भाषा आणि साहित्य

पेपर २: पाली भाषेत बुद्ध शिकवण

पास होण्यासाठी किमान ४० टक्के गुण स्वतंत्रपणे दोन्ही मध्ये मिळविणे आवश्यक

अभ्यासक्रम : ‘पाली भाषा आणि बुद्धाची शिकवण’

पेपर १: पाली भाषा आणि साहित्य

पेपर २: पाली भाषेत बुद्ध शिकवण

घटक १: पाली भाषेची ओळख

- सुत्तपठण
- बुद्ध, धम्म, सडवंदना

घटक १: मज्झिम पटिपदा

- चत्तारि अरिय सच्चानी, तिलक्खणं
- अरियो अट्टङ्गिको मग्गो
- पटिच्चसमुप्पाद

घटक २: पाली साहित्याची ओळख

- तिपिटक साहित्य
- तिपिटकेतर साहित्य

घटक २: सील, समाधी आणि पञ्जा

- पंचसील, अट्टसील, दससील
- समथ, समाधी, ज्ञान आणि वेदनेचे महत्व.

घटक ३: निदानकथेतील बुद्धांचे जीवन

घटक ३: चित्त आणि चेतसिका

- राग आणि दान, दोस आणि मेत्ता, मोह आणि पञ्जा

घटक ४: जातक अट्टकथांप्रमाणे बोधिसत्वाचे जीवन

घटक ४: कम्म आणि विपाक

- काया, वाचा, मनोकम्म
- कुसल, अकुसल आणि अब्याकता कम्म

वर्गात उपस्थिती अनिवार्य आहे. अभ्यासक्रम साहित्य विभागाद्वारे पुरविले जाईल.

**ONE YEAR DIPLOMA COURSE IN
'PALI LANGUAGE AND BUDDHIST STUDIES'**

Preamble: To know the ancient history of India, one has to study Buddhism. A Buddhist Study is the historical, social, political, cultural aspect of Buddha's Teaching. Art and architecture developed with the teachings of Buddha, in India and abroad. With the loss of Buddhism from India the Pāli Language, the Brahmi Script and the Vipassana technique was lost. The revival of Buddhism thus can only be studied with the help of Buddhist Studies.

This course is designed to introduce the different aspects of Teachings of Buddha through classroom teaching as well as through different activities of the Department of Pali.

Eligibility :- S.S.C. Pass /H.S.C. Pass

Duration of the Course:-One Academic Year

Fee Structure :- 1] Rs. 2000/- Tuition Fees 2] Rs. 50/- Certificate Registration fees
3] Rs. 660/- Exam fees

Timing of Course: -Tuesday: 06.00 p.m. to 08.00 p.m. Sunday: 04.30 p.m.to 06.30 p.m.

Examination Pattern: 80 Marks Theory + 20 Marks Assignment

PAPER-I PALI LANGUAGE AND LITERATURE

PAPER-II TEACHINGS OF THE BUDDHA IN PALI

Minimum Marks required for passing the Examination: 40% Marks in each Paper individually.

SYLLABUS : 'PALI LANGUAGE AND THE TEACHING OF THE BUDDHA'

PAPER-I HISTORY OF BUDDHISM

**PAPER-II BUDDHAS DHAMMA THROUGH
PALI LITERATURE**

UNIT - I : KINGS AND PATRONS OF BUDDHISM

UNIT - I : INTRODUCTION TO TECHNICAL TERMS
OF DHAMMA IN PALI

UNIT - II : BUDDHIST ART AND ARCHITECTURE

UNIT - II : TEACHINGS OF BUDDHA IN PALI

UNIT - III : SPREAD AND DECLINE OF BUDDHISM
IN INDIA

UNIT - III : SUTTAS AND GATHAS IN PALI
(CANONICAL)

UNIT - IV : PLACES OF BUDDHIST INTEREST

UNIT - IV : SUTTAS AND GATHAS IN PALI
(NON CANONICAL)

Attendance at the Lecture is Compulsory. Study Material will be provided by Department of Pāli.

एक वर्षीय पदविका अभ्यासक्रम

‘पाली भाषा आणि बौद्ध अध्ययन’

प्रस्तावना: प्राचीन भारताचा इतिहास समजून घेण्यासाठी बौद्ध अध्ययन गरजेचे आहे. त्यामध्ये प्राचीन बौद्ध कला आणि भारताचा ऐतिहासिक, सामाजिक, सांस्कृतिक ठेवा लपलेला आहे. बुद्ध धम्माबरोबर भारतात आणि भारताबाहेर बौद्ध स्थापत्याचाही उगम आणि विकास होताना दिसतो.

भारतातुन बुद्धधम्माच्या न्हासासोबत, पालीभाषा, ब्राम्ही लिपी विपश्यना ध्यानसाधना देखील लुप्त झाली. पुन्हा अभ्यास करायचा असेल तर बौद्ध अध्ययना शिवाय पर्याय नाही, म्हणुन ह्या अभ्यासक्रमाचे प्रयोजन.

अभ्यासक्रम पात्रता : एस.एस.सी. किंवा एच.एच.सी. पास

अभ्यासक्रम कालावधी : एक शैक्षणिक वर्ष

अभ्यासक्रम शुल्क : १. अध्यापन शुल्क रू.२०००/- २. अभ्यासक्रम नोंदणी शुल्क रू.५०/-
३. परीक्षा शुल्क रू.६६०/-

अभ्यासक्रम वेळापत्रक: मंगळवार संध्या. ०६.००ते ०८.०० रविवार संध्या. ०४.३०ते ०६.३०

परीक्षास्वरूप : ८० गुणलेखी. + २० गुण स्वाध्याय

पेपर. १: बौद्ध धम्माचा इतिहास

पेपर. २: पाली साहित्य आणि बुद्ध धम्म

पास होण्यासाठी किमान ४० टक्के गुण स्वतंत्रपणे दोन्ही मध्ये मिळविणे आवश्यक

अभ्यासक्रम : ‘पाली भाषा आणि बौद्ध अध्ययन’

पेपर १: बौद्ध धम्माचा इतिहास

पेपर २: पाली साहित्यद्वारा बुद्ध धम्म

घटक १: बौद्ध धम्मातील राजे आणि आश्रयदाते

घटक १: पाली भाषेतील धम्माची संज्ञा

घटक २: बौद्ध कला आणि स्थापत्य

घटक २: पाली भाषेतील बुद्धाची शिकवण

घटक ३: भारतातील बौद्ध धम्माचा विस्तार आणि लय

घटक ३: तिपिटकातील सुत्त आणि गाथा

घटक ४: बुद्धधम्मातील महत्वाची स्थळे

घटक ४: तिपिटकेतर सुत्त आणि गाथा

वर्गात उपस्थिती अनिवार्य आहे. अभ्यासक्रम साहित्य विभागाद्वारे पुरविले जाईल.

**ONE YEAR DIPLOMA COURSE IN
'PALI LANGUAGE AND BUDDHIST ART'**

Preamble: The ancient Indian art is Buddhist art. Though the artists study the technical details of the Indian art in the art school, the philosophical background and the Teachings of the Buddha which is the inspiration behind the Buddhist art is unknown to many. Many artists though they want to portray the life and teachings of the Buddha as seen in the earlier art of India in the form of sculptures, paintings, murals, miniatures find it difficult to do so because of their inaccessibility to the Pāli language and literature.

The one year certificate course in "Pāli Language and Buddhist Art" is a small endeavor to bring the two elements together, the artist and the language. The course is designed keeping in mind the requirements of the artists who are interested in the ancient art as is being still excavated at the Buddhist archaeological sites and are popularly called as the Gandhara, Mathura, Sarnath, Amaravati School of Arts.

The course is divided into 4 papers of 100 marks each of 40 marks theory and 60 marks of practical work [Studio] in the form of paintings, sculptures, murals on the topic.

Eligibility :- ATD Passed, GD Art Pass, BFA Pass

Duration of the Course:-One Academic Year

Fee Structure :- 1] Rs. 3000/- Tuition Fees 2] Rs. 50/- Diploma Registration fees
3] Rs. 660/- Exam fees

Timing of Course: - Thursday: 06.00 p.m. to 08.00 p.m. Sunday: 04.30 p.m.to 06.30 p.m.

Examination Pattern: 40 Marks Theory + 60 Marks Studio*

PAPER-I BUDDHIST AESTHETICS
PAPER-II HISTORY OF BUDDHIST ART
PAPER-III LIFE OF BUDDHA AND BODHISATTA
PAPER-IV SELECTED SUTTAS AND GATHAS

Minimum Marks required for passing the Examination: 40% Marks in each Paper individually. * Class Work

SYLLABUS : 'PALI LANGUAGE AND BUDDHIST ART'

PAPER-I BUDDHIST AESTHETICS	PAPER-III OF BUDDHA AND BODHISATTA
UNIT - I : SYMBOLISM	UNIT - I :LIFE OF BUDDHA FROM NIDANAKATHA
UNIT - II : ROCK CUT ARCHITECTURE	UNIT - II :LIFE OF BUDDHA FROM BUDDHACARITA
UNIT - III : SCULPTURES AND PAINTINGS	UNIT - III :LIFE OF BODHISATTA FROM JATAKA ATTHAKATHA
UNIT - IV : MINIATURES	UNIT - IV :LIFE OF BODHISATTA FROM JATAKAMALA
PAPER-II HISTORY OF BUDDHIST ART	PAPER-IV SELECTED SUTTAS AND GATHAS
UNIT - I :BUDDHIST ART OF INDIA[3RD BCE - 5TH CE]	UNIT - I : LAKKHANA SUTTA
UNIT - II :BUDDHIST ART OF INDIA[5 TH BCE-12TH CE]	UNIT - II : ARIYAPARIYESANA SUTTA
UNIT - III :BUDDHIST ART OUTSIDE INDIA[3BCE-5TH CE]	UNIT - III : NARSIHA GATHA
UNIT - IV :BUDDHIST ART OUTSIDE INDIA[5BCE-2THCE]	UNIT - IV :BUDDHANUSSATI

Attendance at the Lecture is Compulsory. Study Material will be provided by Department of Pāli.

एक वर्षीय पदविका अभ्यासक्रम

‘पाली भाषा आणि बौद्ध कला’

प्रस्तावना: प्राचीन भारतीय कला ही बौद्ध कला आहे. कला विद्यालयांत कलेचे शिक्षण घेत असतांना बौद्ध कला जरी माहीत असली तरी त्यामगची प्रेरणाश्रोत आणि बुद्धाची शिकवण माहीत नसते. बऱ्याच कलाकारांना प्राचीन बौद्ध कलेप्रमाणे आपली कला विकसित करायची इच्छा असते पण पाली भाषा, पाली साहित्याची पार्श्वभूमी माहीत नसल्यामुळे पुरातन गांधार, मथुरा शैलीतील चित्रकला, शिल्पकला करता येत नाही.

पाली भाषा आणि बौद्ध कला हा एक वर्षीय अभ्यासक्रम कलाकार आणि पाली भाषेतील बौद्ध साहित्याला एकत्रित आणण्याचा एक प्रयत्न आहे. अभ्यासक्रमातील चार १०० गुणांचे पेपर असून ६० गुण स्टुडिओचे असून ४० गुणांची परीक्षा ज्यात चित्रकला, शिल्पकला, इ. चे प्रात्यक्षिक करता येईल.

अभ्यासक्रम पात्रता: एटीडी, जीडी, बीएफए पास

अभ्यासक्रम कालावधी: एक शैक्षणिक वर्ष

अभ्यासक्रम शुल्क : १. अध्यापन शुल्क रू.३०००/- २. अभ्यासक्रम नोंदणी शुल्क रू.५०/-
३. परीक्षा शुल्क रू.६६०/-

अभ्यासक्रम वेळापत्रक : गुरुवार संध्या. ०६.०० ते ०८.०० रविवार संध्या. ०४.३० ते ०६.३०

परीक्षास्वरूप : ६० गुण लेखी + ४० गुण स्टुडिओ

पेपर १: बौद्ध सौंदर्य शास्त्र

पेपर २: बौद्ध कलेचा इतिहास

पेपर ३: बुद्ध आणि बोधिसत्त

पेपर ४: पालीतील निवडक सुत्त आणि गाथा

पास होण्यासाठी किमान ४० टक्के गुण स्वतंत्रपणे दोन्ही मध्ये मिळविणे आवश्यक

अभ्यासक्रम : ‘पाली भाषा आणि बौद्ध कला’

पेपर १ : बौद्ध सौंदर्य शास्त्र

पेपर ३: बुद्ध आणि बोधिसत्त

घटक १: प्रतिके

घटक १: निदान कथेतील बुद्ध जीवन

घटक २: वास्तुशास्त्र

घटक २: बुद्धचरित मधील बुद्ध जीवन

घटक ३: शिल्प आणि चित्रकला

घटक ३: जातक अट्टकथेतील बोधिसत्त

घटक ४: लघुरूप

घटक ४: जातक मालेतील बोधिसत्त

पेपर २: बौद्ध कलेचा इतिहास

पेपर ४: पालीतील निवडक सुत्त आणि गाथा

घटक १: बौद्ध कला (भारत) (इ.स.पु ३रे शतक ते इ.स.५वे शतक)

घटक १: लक्खन सुत्त

घटक २: बौद्ध कला (भारत) (इ.स.पु ५वे शतक ते इ.स.१२वे शतक)

घटक २: अरियपरियसेन सुत्त

घटक ३: बौद्ध कला (इतर देश) (इ.स.पु ३रे शतक ते इ.स.५वे शतक)

घटक ३: नरसिंह गाथा

घटक ४: बौद्ध कला (इतर देश) (इ.स.पु ५वे शतक ते इ.स.१२वेंशतक)

घटक ४: बुद्धानुस्सती

वर्गात उपस्थिती अनिवार्य आहे. अभ्यासक्रम साहित्य विभागाद्वारे पुरविले जाईल.

**ONE YEAR DIPLOMA COURSE IN
'PARIYATTI AND PATIPATTI'**

Preamble: Pariyatti, Patipatti and Pativedhana are the three aspects of Buddha's Teaching. Pariyatti is the reading of dhamma books, listening to dhamma talk, discussing the Buddhavacana and so on. Patipatti is the actual walking on the path of dhamma, like practicing Sila by abstaining from doing bad deeds by body speech and mind, and doing good deeds like Dana, Metta and so on. Pativedhana is the experiencing of the truth or reality with the help of mind training like Samatha- concentration of mind and Vipassana- purification of mind.

Unless you know, understand and practice Pariyatti and Patipatti- Pativedhana is not possible. We all directly go to Vipassana course without knowing the basic teachings of the Buddha. We all are benefitted because we indirectly are made to follow the Pariyatti and Patipatti. Thus if we knowingly practice the Pariyatti and Patipatti then we are benefitted much more.

This course is designed to introduce students to the first two aspects of the teachings of the Buddha, so that the third aspect is very clearly experienced.

Eligibility :- S.S.C. Pass /H.S.C. Pass

Duration of the Course:-One Academic Year

Fee Structure :- 1] Rs. 2000/- Tuition Fees 2] Rs. 100/- Diploma Registration fees
3] Rs. 760/- Exam fees

Timing of Course: - Saturday: 04.30 p.m. to 06.30 p.m. Sunday: 04.30 p.m.to 06.30 p.m.

Examination Pattern: 100 Marks Theory + 25 Marks Assignment

PAPER-I THEORETICAL ASPECT OF THE TEHRAVADA TEACHING OF THE BUDDHA

PAPER-II PRACTICAL PERSPECTIVE OF THE THERAVADA TEACHING OF BUDDHA

Minimum Marks required for passing the Examination: 40% Marks in each Paper individually.

SYLLABUS : 'PARIYATTI AND PATIPATTI'

**PAPER-I THEORETICAL ASPECT OF THE
TEHRAVADA TEACHING OF THE BUDDHA**

UNIT - I : STUDY OF PALI AS LANGUAGE

- TRANSLITERATION, DECLENSION
- CONJUGATION AND MOODS
- NUMBERS AND PARTICIPLES
- PRONOUNS AND CAUSATIVES

UNIT - II : STUDY OF PALI AS A LITERATURE

- ADVANTAGES OF LEARNING OF 'PALI'
- SIX COUNCILS OF THERAVADA SCHOOL
- INTRODUCTION TO TIPITAKA
- SPIRITUAL QUEST OF THE BUDDHA

**PAPER-III PRACTICAL PERSPECTIVE OF
THE THERAVADA TEACHING OF BUDDHA**

UNIT - I : THEORY OF THE VIPASSANA COURSE

- VIPASSANA THEORY: 10 DAYS DISCOURSE
- DISCOURSES AND MORNING CHANTINGS.
- VIPASSANA PRACTICE THROUGH SELECTED PORTION OF SUTTA

UNIT - II : PRACTICAL APPLICATION

- FOUR NOBLE TRUTHS IN THE LIGHT OF VIPASSANA
- CULTIVATION OF PARAMITA & VIPASSANA
- BRAHMAVIHARA & VIPASSANA
- ABHIDHAMMA IN THE LIGHT OF VIPASSANA

Attendance at the Lecture is Compulsory. Study Material will be provided by Department of Pāli.

एक वर्षीय पदविका अभ्यासक्रम
‘परियत्ती आणि पटिपत्ती’

प्रस्तावना: परियत्ती, पटिपत्ती आणि पटिवेधन हे बुद्धाच्या शिकवणीचे तीन घटक आहेत. परियत्ती म्हणजे धम्मश्रवण, धम्मचर्चा, तर पटिपत्ती म्हणजे प्रत्यक्ष धम्माचरण, अर्थात कुशल कर्म जसे दान, मेत्ता, सीलाचरण. पटिवेधन म्हणजे सत्याचा प्रत्यक्ष अनुभव. जसा समथमधुन मनाच्या एकाग्रतेचा आणि विपश्यनेतुन मनाच्या शुध्दतेचा.

परिपत्ती आणि पटीपत्ती शिवाय पटिवेधन शक्य नसते. आपण मुळ शिकवण लक्षात न घेता धम्माच्या मार्गावर पुढे जाऊ शकत नाही. परियत्ती आणि पटिपत्ती जाणुन पटिवेधन म्हणजे १० दिवसीय विपश्यना शिबिर निश्चितच जास्त फलदायी ठरते. विद्यार्थ्यांना पटिवेधन करतांना परियत्ती व पटिपत्तीचे ज्ञान असावे म्हणुन ह्या अभ्यासक्रमाचे प्रयोजन.

अभ्यासक्रम पात्रता: एस.एस.सी. किंवा एच.एच.सी. पास

अभ्यासक्रम कालावधी: एक शैक्षणिक वर्ष

अभ्यासक्रम शुल्क: १. अध्यापन शुल्क रू.२०००/- २. अभ्यासक्रम नोंदणी शुल्क रू.१००/-
३. परीक्षा शुल्क रू.७६०/-

अभ्यासक्रम वेळापत्रक : शनिवार संध्या. ०४.३०ते ०६.३० रविवार संध्या. ०४.३०ते ०६.३०

परीक्षास्वरूप: १०० गुणलेखी + २५ गुण स्वाध्याय

पेपर १: परियत्ती: शेरवादाचे सिध्दांत

पेपर २: पटिपत्ती: शेरवादानुसार आचरण

पास होण्यासाठी किमान ४० टक्के गुण स्वतंत्रपणे दोन्ही मध्ये मिळविणे आवश्यक.

अभ्यासक्रम : ‘परियत्ती आणि पटिपत्ती’

पेपर १: - परियत्ती: शेरवादाचे सिध्दांत

घटक १ : पालीचा भाषा म्हणुन अभ्यास

- लिप्यांतर, विभक्ती, क्रियापदे
- संख्या आणि कृदन्त
- सर्वनाम आणि प्रयोजक

पेपर २: पटिपत्ती: शेरवादानुसार आचरण

घटक १: विपश्यना शिबिरातील सिध्दांत

- १० दिवसातील सिध्दांत
- प्रवचने आणि गाथा
- विविध सुत्तांमधुन विपश्यनेच्या आचरणासंबंधीची माहिती

घटक २: पालीचा साहित्य म्हणुन अभ्यास

- पाली भाषा शिकण्याचे महत्व
- सहा धम्म सङ्गिती
- तिपिटक साहित्याची ओळख
- बुद्धाचा धम्म जाणण्याचा प्रवास

घटक २: आचरण आणि उपयोगिता

- विपश्यनेतुन चार आर्यसत्यांची ओळख
- पारमितांचा अभ्यास आणि विपश्यना
- ब्रम्हविहार आणि विपश्यना
- विपश्यनेतुन अभिधम्माची ओळख

वर्गात उपस्थिती अनिवार्य आहे. अभ्यासक्रम साहित्य विभागाद्वारे पुरविले जाईल.

**ONE YEAR ADVANCE DIPLOMA COURSE IN
BUDDHISTIC STUDIES: VIPASSANA THEORY & PRACTICE**

Preamble: Dukkha, Anicca and Anatta are the three characteristics of existence. Vipassana meditation technique can only train you to experience that everything is dukkha; it is dukkha because it is changing- Anicca not permanent and whatever is dukkha and anicca cannot be me or mine, so anatta.

Buddha's dhamma is there for the last 2600 years and many have walked on the path and has been benefitted. They also talked about their experiences, wrote books, built monuments to fulfill their dana paramitas, wished for the well-beings of all walking on the path of dhamma by sharing their knowledge. So with the revival of Buddhism in India, we also have to learn and share our understanding of dhamma by knowing the extent of dhamma and follow it.

This course is designed for those who want to walk on the path of the dhamma as their ancestors, share the benefits with everybody and improve their understanding of teachings of Buddha through pali language.

Eligibility :- S.S.C. Pass /H.S.C. Pass

Duration of the Course:- One Academic Year

Fee Structure :- 1] Rs. 2000/- Tuition Fees 2] Rs. 100/- Diploma Registration Fees
3] Rs. 760/- Exam fees

Timing of Course: - Sunday: 04.30 p.m. to 06.30 p.m. Sunday: 04.30 p.m.to 06.30 p.m.

Examination Pattern: [100 Marks]

PAPER-I HISTORY AND PHILOSOPHY OF TEACHINGS OF BUDDHA

PAPER-II VIPASSANA THEORY AND PRACTICE

Minimum Marks required for passing the Examination: 40% Marks in each Paper individually.

SYLLABUS : 'BUDDHISTIC STUDIESVIPASSANA THEORY & PRACTICE'

PAPER-I HISTORY AND PHILOSOPHY OF THE TEACHINGS OF BUDDHA

PAPER-II VIPASSANA THEORY AND PRACTICE (AS FOUND IN PALI LITERATURE)

UNIT - I : PALI LANGUAGE & LITERATURE

UNIT - I : THEORETICAL ASPECTS OF VIPASSANA TECHNIQUE

UNIT - II : RUPA-KAYA & DHAMMA KAYA OF THE BUDDHA AS DEPICTED IN TIPITAKA

UNIT - II : ESSENTIALS OF VIPASSANA PRACTICE AS FOUND IN 'BUDDHA-DHAMMA

UNIT - III : HISTORICAL ASPECTS (SELECTED FEW)

UNIT - III : ACHIEVEMENTS OF VIPASSANA TECHNIQUE

UNIT - IV : LEARNING OF PALI SUTTAS THROUGH TRANSLATION

UNIT - IV : PRACTICAL APPLICATION OF VIPASSANA AS FOUND IN DIFFERENT FIELD (SELECTED FEW)

Attendance at the Lecture is Compulsory. Study Material will be provided by Department of Pāli.

एक वर्षीय प्रगतपदविकाअभ्यासक्रम

‘बौद्ध अध्ययन आणि विपस्सना’

प्रस्तावना: दुःख, अनिच्च आणि अनत्त हे अस्तित्वाची तीन लक्षणे आहेत. विपश्यना आपल्याला दुःखाची जाणीव करून देऊ शकते, हे दुःख सतत बदलणारे असल्यामुळे ‘अनिच्च’ आहे हे आपण समजून घेतले पाहिजे, आणि जे दुःख आहे आणि बदलत आहे ते माझे कसे असा प्रश्न विचारता ते माझे नाही—मी नाही हे उमगायला हवे. तेच अनत्त हे तिन्ही एकाच वेळी समजण्यासाठी सुत्तामधुन गाथांमधुन दिलेली बुद्धाची शिकवण त्यांच्या शब्दांत समजून घेता येते, जर आपण पाली भाषा शिकलो तर बुद्धांकडून थेट शिकता येतं.

२६०० वर्ष अनेकजण धम्माच्या मार्गावर चालत राहिले, खूप जणांनी आपले मंगल साधुन इतरांना फायदा व्हावा म्हणुन पुस्तके लिहीली, स्तुप विहारे बांधली आणि आपले पुण्य वितरीत केले. भारतात बुद्धाचा धम्म पूर्नरूज्जीवीत होत असतांना आपल्यालाही धम्म शिकुन आपले मंगल साधुन इतरांसाठी धम्माची शिकवण सोपी करून सांगायला हवी.

हा अभ्यासक्रम आपल्या पुर्वजाप्रमाणे आपल्यालाही पाली भाषा शिकुन धम्माचरण करता यावे ह्यासाठी आहे.

अभ्यासक्रम पात्रता : एस.एस.सी. किंवा एच.एच.सी. पास

अभ्यासक्रम कालावधी: एक शैक्षणिक वर्ष

अभ्यासक्रम शुल्क : १. अध्यापन शुल्क रू.२०००/- २. अभ्यासक्रम नोंदणी शुल्क रू.१००/-
३. परीक्षा शुल्क रू.१६०/-

अभ्यासक्रम वेळापत्रक : शनिवार संध्या. ०४.३०ते ०६.३० रविवार संध्या. ०४.३०ते ०६.३०

परीक्षास्वरूप: १०० गुणलेखी

पेपर १: पाली भाषा साहित्याचा विश्लेषणात्मक अभ्यास

पेपर २: पाली साहित्य आणि विपश्यना सिध्दांत

पास होण्यासाठी किमान ४० टक्के गुण स्वतंत्रपणे दोन्ही मध्ये मिळविणे आवश्यक.

अभ्यासक्रम : ‘बौद्ध अध्ययन आणि विपस्सना’

पेपर १: पाली साहित्याचा विश्लेषणात्मक अभ्यास

पेपर २: पाली साहित्य आणि विपश्यना सिध्दांत

घटक १: पाली भाषा आणि साहित्य

घटक १: विपश्यनेचा सिध्दांतीक अभ्यास

घटक २: तिपिटकातील बुद्धाची रूपकाया आणि धम्मकाया

घटक २: धम्मामध्ये आढळणारी विपश्यनेची तत्वे

घटक ३: धम्माचा ऐतिहासिक पैलु (निवडक)

घटक ३: विपश्यनेचे फायदे

घटक ४: भाषांतरामधुन सुत्तांचे अध्ययन

घटक ४: विविध क्षेत्रांमध्ये दिसणारे विपश्यनेचे फायदे (निवडक)

वर्गात उपस्थिती अनिवार्य आहे. अभ्यासक्रम साहित्य विभागाद्वारे पुरविले जाईल.



**Department Of Pali - 'A' Wing 352, 3rd Floor, Ranade Bhavan,
Vidyanagari, Santacruz [E] Mumbai – 400 098.**

Contact no. 022 2652 2506 / 9819 862 514

Email ID: departmentofpali@gmail.com

Website: <http://mu.ac.in/portal/faculties/arts/languages-linguistics-literature/department-of-pali/>

Facebook Link: <https://www.facebook.com/PaliAntevasikaMumbai?ref=h>